

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 474/2021-54

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Quickstep Co., Ltd.**, Stoney Ground 0, VC0 100 Kingstown, Svätý Vincent a Grenadíny, registračné číslo 18991 IBC 2010, zastúpenej advokátom JUDr. Ondrejom Lučivjanským, Štúrova 19, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 CoKR 16/2021-1999 zo 14. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. augusta 2021 a doplnenou 15. novembra 2021 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 CoKR 16/2021-1999 zo 14. apríla 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiadala priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 474/2021-32 zo 7. decembra 2021 ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.
3. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 26 K 37/2014 z 27. novembra 2014 zverejneným v Obchodnom vestníku 4. decembra 2014 vyhlásil konkurz na majetok dlžníčky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], ktorý uznal za malý, ustanovil predbežného správcu, ktorému uložil povinnosť vypracovať a predložiť súdu podrobnú písomnú správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch, ako aj povinnosť bezodkladne informovať o vyhlásení konkurzu známych veriteľov dlžníka, ktorí majú trvalé bydlisko alebo registrované sídlo v iných členských štátoch Európskej únie ako v Slovenskej republiky v súlade

s čl. 40 Nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní, a vyzval veriteľov, aby si svoje pohľadávky prihlásili u správcu prihláškami v jednom rovnopise, pričom správcovi musia byť doručené do 45 dní od vyhlásenia konkurzu. Vyhlásením malého konkurzu sa dlžníčka stala úpadkyňou.

4. Dňa 27. marca 2015 prihlásila obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], založená podľa zákona o obchodných spoločnostiach Anglicka a Walesu a registrovaná pod č. 3766306 (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“), do konkurzu pohľadávku v sume 181 441 eur, ktorú správca zapísal do zoznamu pohľadávok pod č. 5.

5. [REDAKOVANÉ] bola k 12. júlu 2016 zrušená na základe „dobrovoľného výmazu z obchodného registra Spojeného kráľovstva“.

6. Dňa 15. novembra 2018 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), ktorým sa domáhala vstupu do konkurzného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 K 37/2014 z dôvodu, že zmluvou o predaji podniku uzavretou podľa § 476 a nasl. Obchodného zákonníka medzi [REDAKOVANÉ] ako predávajúcou a sťažovateľkou ako kupujúcou 22. apríla 2015 došlo k prevodu obchodnej spoločnosti ([REDAKOVANÉ]) pozostávajúcej zo sústavy hmotného, ako aj osobného a nehmotného majetku vrátane pohľadávky voči úpadkyni v sume 181 441 eur zapísanej správcom v zozname pohľadávok pod č. 5 na sťažovateľku. Petit uvedeného návrhu sťažovateľka upresnila podaniami doručenými okresnému súdu 24. júla 2019 a 27. mája 2020.

7. O návrhu sťažovateľky (bod 5) okresný súd rozhodoval celkovo trikrát, pričom jeho prvé uznesenie č. k. 26 K 37/2014-1163 z 26. novembra 2018, ktorým povolil vstup do konkurzného konania sťažovateľke namiesto [REDAKOVANÉ] „do pohľadávky vedenej v zozname pohľadávok u správcu podstaty pod č. 5/1 vo výške 181.441 eur“, bolo zrušené uznesením krajského súdu č. k. 2 CoKR 11/2019-1464 z 24. apríla 2019 a jeho druhé uznesenie č. k. 26 K 34/2014-1597 z 19. augusta 2019, ktorým povolil vstup do konkurzného konania sťažovateľke namiesto [REDAKOVANÉ] „do pohľadávky vedenej v zozname pohľadávok u správcu podstaty pod č. 5/1 vo výške 181.441 eur“, bolo zrušené uznesením krajského súdu č. k. 4 CoKR 26/2119-1803 z 20. decembra 2019.

8. Aj tretím uznesením č. k. 26 K 37/2014-1942 z 18. januára 2021 okresný súd povolil vstup do konkurzného konania sťažovateľke namiesto [REDAKOVANÉ] „do pohľadávky vedenej v zozname pohľadávok u správcu podstaty pod č. 5/1 vo výške 181 441 eur“, keďže podľa jeho názoru boli v danom prípade splnené všetky podmienky v zmysle príslušných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V tejto súvislosti okresný súd konštatoval, že sťažovateľka nie je účastníčkou konkurzného konania, pričom uvedená skutočnosť vyplýva tak zo súdneho spisu, ako aj zo zoznamu pohľadávok doručeného okresnému súdu správcom podstaty. Z návrhu sťažovateľky, ako aj z jej neskorších podaní je zrejmé, že sťažovateľka má záujem stať sa účastníčkou konkurzného konania, návrh obsahuje odkaz na príslušnú položku zoznamu pohľadávok a boli k nemu pripojené listiny preukazujúce prechod pohľadávky z pôvodnej veriteľky na sťažovateľku. Okresný súd poukázal na to, že otázkou účasti [REDAKOVANÉ] v konkurznom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 26 K 37/2014 sa krajský

súd zaoberal už v uznesení č. k. 4 CoKR 25/2017-853 z 25. októbra 2017, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 26 K 37/2014-800 z 24. augusta 2017, ktorým rozhodol, že veriteľka – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“), nie je účastníčkou konkurzného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 K 37/2014, pričom podľa názoru krajského súdu nebolo sporné to, že [REDAKOVANÉ] sa stala účastníčkou konkurzného konania 27. marca 2015, keď si prihlásila tzv. oprávnenú pohľadávku, ani to, že [REDAKOVANÉ] uzavrela so sťažovateľkou zmluvu o predaji obchodnej spoločnosti, čím došlo k prevodu vlastníckeho práva k celému majetku obchodnej spoločnosti vrátane predmetnej pohľadávky.

9. Na základe odvolania úpadkyne a veriteľa [REDAKOVANÉ] krajský súd napadnutým uznesením (zverejneným v Obchodnom vestníku 23. júna 2021) v poradí tretie uznesenie okresného súdu (bod 8) zmenil tak, že návrh sťažovateľky zamietol. Krajský súd záver okresného súdu o splnení všetkých podmienok v zmysle príslušných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii na vstup do konania nepovažoval za správny. Podľa názoru krajského súdu bolo povinnosťou okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľky na vstup do konkurzného konania skúmať procesné podmienky, medzi ktoré patria aj podmienky na strane účastníkov, predovšetkým procesnú subjektivitu podľa § 61 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorej nedostatok predstavuje tzv. prekážku postupu konania. V danej veci [REDAKOVANÉ] mala spôsobilosť na práva a povinnosti, a teda aj procesnú subjektivitu od svojho vzniku, ktorá zanikla dňom jej zániku, teda dňom výmazu z príslušného registra, t. j. 12. júla 2016. Sťažovateľka preukazovala, že pohľadávka [REDAKOVANÉ] bola na ňu postúpená zmluvou o predaji podniku, teda pred jej výmazom z príslušného registra, avšak návrh na vstup do konkurzného konania podala až 15. novembra 2018, teda po zániku [REDAKOVANÉ]. Z § 25 zákona o konkurze a reštrukturalizácii *inter alia* vyplýva aj to, že predpokladom na zmenu účastníka konania je existencia účastníctva pôvodného veriteľa. Vzhľadom na to, že pôvodná veriteľka zanikla výmazom z obchodného registra, prestala byť *ex lege* účastníčkou konkurzného konania. Súd prvej inštancie preto nemohol vyhovieť návrhu sťažovateľky na vstup do konkurzného konania, pretože pôvodná veriteľka prestala byť účastníčkou konkurzného konania (po strate procesnej subjektivity). Sťažovateľka sa sama zbavila práva na súdnu ochranu tým, že návrh na vstup do konania podala takmer po štyroch rokoch od nadobudnutia pohľadávky. Krajský súd dodal, že sťažovateľka nestráca svoje hmotnoprávne postavenie a pohľadávku si môže uplatňovať po skončení konkurzného konania. Na podporu uvedených záverov krajský súd poukázal aj na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 282/2015-21 z 1. júla 2015, pričom konštatoval, že nemá dôvod, aby sa od záverov ústavného súdu odklonil.

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka považujúca napadnuté uznesenie krajského súdu za arbitrárne v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] vyslovuje presvedčenie, že v danom prípade boli splnené všetky podmienky ustanovené zákonom o konkurze a reštrukturalizácii pre jej vstup do konkurzného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 K 37/2014. Podľa názoru sťažovateľky sú závery napadnutého uznesenia krajského súdu o nesplnení týchto podmienok v rozpore so závermi

krajského súdu, ku ktorým dospel vo svojom predchádzajúcom uznesení č. k. 4 CoKR 25/2017-853 z 25. októbra 2017. V napadnutom konaní nebolo sporné, že, v čase, keď [REDAKOVANÉ] uzavrela so sťažovateľkou zmluvu o predaji obchodnej spoločnosti (čím došlo k prevodu vlastníckeho práva k celému majetku obchodnej spoločnosti vrátane predmetnej pohľadávky), procesnú spôsobilosť mala. Podľa hmotného práva postúpenie pohľadávky vyvolá vždy zmenu v osobe veriteľa. Problematika účasti v konkurznom konaní je upravená v § 24 až § 27 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V prípade návrhu na vstup do konania podľa § 25 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zánik procesnej subjektivity postupcu nebráni a nemôže brániť sťažovateľke vo vstupe do konania v dôsledku univerzálnej sukcesie sťažovateľa do práv postupcu. Sťažovateľka zároveň zastáva názor, že pokiaľ krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 282/2015-21 z 1. júla 2015, jeho závery nie sú aplikovateľné na prípad sťažovateľky vzhľadom na iný skutkový stav tohto prípadu.

III.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

11. Krajský súd v liste č. k. 1 SprV/848/2021 zo 7. januára 2022 uviedol, že v napadnutom uznesení sa neodchýlil od skutkových záverov jeho predchádzajúcich rozhodnutí, že pôvodná veriteľka na základe prihlášky pohľadávky nadobudla postavenie účastníka konania 27. marca 2015, teda ešte pred výmazom z príslušného registra, resp. že medzi pôvodnou veriteľkou a sťažovateľkou došlo k uzavretiu zmluvy o predaji podniku 22. apríla 2015, podľa ktorej malo dôjsť k prevodu pohľadávok. V konaní nebolo sporné, že [REDAKOVANÉ] zanikla v dôsledku výmazu z príslušného registra, teda podľa § 61 CSP stratila procesnú spôsobilosť, čo malo za následok zánik jej účasti v konkurznom konaní ako dôsledok inej právnej skutočnosti neuviedenej v § 27 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, a to aj s poukazom na odbornú právnickú literatúru (*Đurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2015. s. 245*).

12. Zo znenia § 25 zákona o konkurze a reštrukturalizácii bez ďalšieho nevyplýva, že konkurzný súd nemá skúmať v prípade podania návrhu na povolenie vstupu do konkurzného konania existenciu neodstrániteľných podmienok konania, čo vyplýva z § 161 ods. 1 CSP s poukazom na § 196 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

13. Sťažovateľka vyvodzuje dôvodnosť povolenia svojho vstupu do konania ako účastníčky konkurzného konania od skutočnosti znamenajúcej prevod pohľadávky z pôvodnej veriteľky na sťažovateľku na základe zmluvy o predaji podniku uzatvorenej podľa § 476 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorý mal byť realizovaný ešte pred zánikom pôvodnej veriteľky. Z uvedeného vyplýva, že malo dôjsť k zmluvnému prevodu pohľadávky pôvodnej veriteľky na sťažovateľku, a to s poukazom na § 477 ods. 2 Obchodného zákonníka. Keďže na základe zmluvy o predaji podniku nedošlo zároveň k zániku pôvodnej veriteľky (strate procesnej subjektivity), takýto zmluvný prevod pohľadávok nemá za následok univerzálnu sukcesiu sťažovateľky do všetkých práv pôvodnej veriteľky (do celej sféry jej právneho postavenia), teda zmena na strane účastníka prichádza do úvahy len vtedy, ak pôvodný účastník a osoba, ktorá sa má stať účastníkom konania, majú v čase podania návrhu podľa § 25 zákona o konkurze a reštrukturalizácii procesnú subjektivitu, keďže

uvedené ustanovenie pokrýva „singulárnu“ sukcesiu (postúpenie pohľadávky), ako aj sukcesiu práv bez straty procesnej spôsobilosti pôvodného veriteľa (napr. na základe translačných zmlúv), ktorá predstavuje iba vstup do parciálnych, konkrétnych práv predchodcu (obdobne ako v prípade § 80 CSP). V konaní pritom nešlo o právne dôsledky univerzálnej sukcesie ako procesného nástupníctva na základe smrti fyzickej osoby alebo zániku právnickej osoby s právnym nástupcom (§ 63 a § 64 CSP). Uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 282/2015-21 z 1. júla 2015 bolo použiteľné aj v tomto konaní. Pokiaľ sťažovateľka poukázala na rozhodovaciu prax iných súdov, podľa ktorej konkurzný súd pripustil vstup do konkurzného konania obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], namiesto pôvodnej veriteľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], išlo o prípad univerzálnej sukcesie v dôsledku zániku pôvodnej veriteľky zlúčením, teda nešlo o skutkovo a právne obdobnú vec s vecou sťažovateľky.

III.2. Vyjadrenie zúčastnených osôb:

14. Na základe výziev ústavného súdu sa k veci listom z 15. januára 2022 vyjadril veriteľ [REDAKOVANÉ] a listom z 19. januára 2022 úpadkyňa ako zúčastnené osoby, pričom zhodne uviedli, že tvrdenia sťažovateľky o arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu sa zakladajú na fikcii, že sťažovateľka je účastníčkou predmetného konania, k čomu však nikdy nedošlo. Podľa ich názoru v predmetnej veci sa svojich práv dovoľáva neoprávnená osoba, keďže jej procesné postavenie zaniklo zánikom procesného postavenia právneho predchodcu (márnym uplynutím lehoty na podanie incidenčnej žaloby). A taktiež tým, že nepreukázala hmotnoprávne nástupníctvo pri vedenej pohľadávke, keďže táto nikdy neexistovala v účtovníctve pôvodnej veriteľky a ani nie je uvedená v zmluve o predaji podniku, kde konštatovanie, že na sťažovateľku prešiel všetok majetok právneho predchodcu, môže takisto znamenať, že naňho neprešlo nič. Tento úkon je z hľadiska práva taký neurčitý, že s ním nemožno spájať žiadne právne účinky.

III.3. Replika sťažovateľky:

15. Ústavný súd listom č. k. I. ÚS 474/2021-51 z 24. januára 2022 vyzval sťažovateľku (prostredníctvom jej právneho zástupcu), aby sa v lehote desiatich dní od doručenia tejto výzvy vyjadrila k vyjadreniu krajského súdu (bod III.1) a vyjadreniu zúčastnených osôb (bod III.2). Podľa údajov z elektronickej doručky uvedenú výzvu prevzal právny zástupca sťažovateľky 24. januára 2022 o 11:27:29 h, avšak vôbec na ňu nereagoval.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

16. Ústavný súd v danom prípade upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 4 CoKR 16/2021-1999 zo 14. apríla 2021,

ktorým zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 26 K 37/2014-1942 z 18. januára 2021 (bod 8) tak, že návrh sťažovateľky na vstup do konkurzného konania zamietol (bod 9).

18. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

19. Dodržiavanie ústavy orgánmi verejnej moci však nemožno vzťahovať len na strohé rešpektovanie jej jednotlivých článkov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad, čo sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na interpretáciu právnych noriem týkajúcich sa konkurzu a reštrukturalizácie (porovnaj *Đurica, M.* Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii – 3. vydanie – Bratislava : EUROKODEX, s. r. o., 2012. s. 6; m. m. tiež rozhodnutia ústavného súdu PL. ÚS 21/08, II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 96/07).

20. Účelom konkurzného konania je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku. Naplnenie tohto cieľa vyžaduje spravidla riešenie väčšieho množstva skutkových a právnych otázok spojených so zistením a zabezpečením majetku patriaceho do konkurznej podstaty, jeho speňažením, zistením a následným uspokojením pohľadávok konkurzných veriteľov, riešením incidenčných sporov a pod. (III. ÚS 341/2017).

21. Požiadavka ústavne súladného výkladu aplikovanej právnej normy sa vzťahuje v celom rozsahu aj na právne skutočnosti predpokladané zákonom o konkurze a reštrukturalizácii súvisiace s právnym postavením veriteľa ako účastníka konkurzného konania a jeho oprávnenia uplatňovať práva spojené s prihlášenou pohľadávkou a na výklad, či tieto právne skutočnosti z ústavného hľadiska boli alebo neboli naplnené (nastali alebo nenastali). Posúdenie týchto právnych skutočností a ich interpretácia však nemôžu byť natoľko formalistické, aby sa prostredníctvom nich v konečnom dôsledku nielen zmaril účel požadovanej súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pripísať na ťarchu účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha (II. ÚS 867/2014, IV. ÚS 101/2018).

22. Rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať taký jeho postup, ktorý zodpovedá garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej

zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, najmä garanciám obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, v princípe rovnosti zbraní a v práve na kontradiktórne konanie (m. m. I. ÚS 230/03).

23. Ústavnosť konaní pred orgánom verejnej moci predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu predmetného konania. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (m. m. II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ktorej nebezpečenstvo spočíva v potenciálnom uplatnení ničím (objektívne) nepodloženej úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú v podmienkach právneho štátu okrem iného garantované zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu pre rozhodnutie.

24. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavíť nielen vo využití všetkých dostupných a pritom legálnych zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje (musí obsahovať) aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich uplatnenia v súlade s procesnými predpismi.

25. Neodmysliteľnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

26. Sťažovateľka domáhajúca sa vstupu do konkurzného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 K 37/2014 (bod 6) v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 26 K 37/2014-1942 z 18. januára 2021 tak, že návrh sťažovateľky na vstup do konkurzného konania zamietol, je arbitrárne, pretože všetky podmienky ustanovené zákonom o konkurze a reštrukturalizácii pre jej vstup do konkurzného konania splnila (bod 10).

27. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie (bod 2) predovšetkým kvôli zisteniu, či výklad a aplikácia § 25 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii krajským súdom sú vo vzťahu k základnému právu sťažovateľky na súdnu ochranu ústavne akceptovateľné.

28. Ak počas konkurzného konania dôjde k prevodu alebo prechodu pohľadávky, ktorá veriteľovi zakladá postavenie účastníka konkurzného konania, súd rozhodne na návrh nadobúdateľa pohľadávky o jeho vstupe do konkurzného konania, ak je v návrhu nadobudnutie pohľadávky preukázané. Inak návrh na vstup do konkurzného konania zamietne (§ 25 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

29. Konanie podľa § 25 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii má procesnú povahu nesorového konania, kde jediným účastníkom konania je navrhovateľ ako nadobúdateľ pohľadávky. „Zákon o konkurze a reštrukturalizácii pripúšťa vstup do konania len na strane

veriteľa. K vstupu do konania môže dôjsť vtedy, ak dôjde k prevodu alebo prechodu pohľadávky. Táto zmena sa môže realizovať tak, že pôvodný veriteľ prestane byť účastníkom konania alebo ním naďalej ostane. Nový veriteľ sa nestáva účastníkom konkurzného konania *ex lege*. Pre vznik právneho postavenia účastníka konania zákon o konkurze a reštrukturalizácii vyžaduje existenciu hmotnoprávnych skutočností a vykonanie procesnoprávnych úkonov. Pre vstup nového veriteľa do konkurzného konania sa vyžaduje: a) existencia účastníka konkurzného konania, b) prevod alebo prechod pohľadávky, c) kvalifikovaný návrh nadobúdateľa pohľadávky na vstup do konania... Pri nadobudnutí pohľadávky vždy pôjde o odvodené nadobudnutie práva, ktoré predpokladá existenciu pôvodnej právnej skutočnosti, na základe ktorej vznikol pôvodný právny pomer, a vznik novej právnej skutočnosti, ktorá spôsobuje zmenu pôvodného právneho pomeru tak, že nový právny pomer existuje potom na základe obidvoch týchto právnych skutočností. Právnou skutočnosťou, ktorá pristupuje k pôvodnej právnej skutočnosti, bude najčastejšie právny úkon, napríklad zmluva o postúpení pohľadávky. K prevodu pohľadávky môže dôjsť na základe zákona alebo súdneho či iného rozhodnutia. Postúpenie pohľadávky, ktoré je upravené v § 524 Občianskeho zákonníka, bude ten najčastejší dôvod na nadobudnutie pohľadávky. K zmluvnému nadobudnutiu pohľadávky môže dôjsť aj na základe zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti, aj keď Obchodný zákonník hovorí o prechode záväzkov (§ 477 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka)“. (Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021. s. 216 – 224)

30. V danom prípade nebola spornou skutočnosť, že 27. marca 2015 [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] prihlásila do konkurzu na majetok úpadkyne pohľadávku v sume 181 441 eur, ktorú správca zapísal do zoznamu pohľadávok pod č. 5. (a teda nadobudla postavenie účastníka konania), ani skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] pred svojím zrušením k 12. júlu 2016 na základe „dobrovoľného výmazu z obchodného registra Spojeného kráľovstva“ uzavrela so sťažovateľkou zmluvu o predaji podniku podľa § 476 a nasl. Obchodného zákonníka, predmetom ktorej mal byť aj prechod uvedenej pohľadávky (22. apríla 2015). Návrh sťažovateľky na vstup do konkurzného konania bol okresnému súdu doručený 15. novembra 2018.

31. Pluralita veriteľov konkurzného konania umožňuje pokračovať v začatom konkurznom konaní aj vtedy, ak niektorému veriteľovi zanikne postavenie účastníka konania.

32. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v § 27 ustanovuje, že postavenie účastníka veriteľovi zanikne v rozsahu ním prihlásenej pohľadávky alebo jej dotknutej časti a) dňom zverejnenia oznamu podľa § 25 ods. 5 alebo § 26 ods. 4, b) dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu v konaní o určení popretej pohľadávky v rozsahu, v akom účastník nebol úspešný, c) dňom márneho uplynutia lehoty na podanie žaloby o určenie pohľadávky alebo dňom zastavenia konania o určení popretej pohľadávky z dôvodu, že veriteľ popretej pohľadávky nezaplatil preddavok na trovy konania, v rozsahu popretia pohľadávky, d) dňom, keď sa vznik pohľadávky, ktorej vznik je viazaný na splnenie podmienky alebo budúcej pohľadávky, stal nemožný, e) dňom, keď v základnej prihlasovacej lehote podľa § 28 ods. 2 navrhovateľ neprihlási svoju pohľadávku, f) dňom späťvzatia prihlášky; späťvzatie je účinné dňom doručenia správcovi, g) dňom zániku pohľadávky, alebo h) dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým súd určil neúčinnosť prihlásenej pohľadávky alebo jej časti z dôvodu, že prihlásená pohľadávka alebo jej časť vznikli na základe odporovateľného právneho úkonu, a to v rozsahu takejto neúčinnosti.

33. I keď to zákon o konkurze a reštrukturalizácii neupravuje, k zániku postavenia účastníka konania dochádza aj zánikom veriteľa bez právneho nástupníctva (Ďurica, M. Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii. 3. vydanie. Bratislava : EUROKODEX, s. r. o., 2012. s. 92).

34. „Základný vzťah medzi Civilným sporovým poriadkom a zákonom o konkurze a reštrukturalizácii je vzťahom subsidiarity, ktorý vychádza zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*... Ak zákon o konkurze a reštrukturalizácii nemá úpravu určitých procesných inštitútov vôbec alebo ich upravuje len čiastočne, a tieto sú upravené v Civilnom sporovom poriadku, aplikujú sa tieto na konkurzné konanie alebo na reštrukturalizačné konanie a na konanie o oddlžení primerane (napr. obsahové náležitosti námietky zaujatosti, obsahové náležitosti návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a pod.).“ (Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021. s. 1370).

35. Primeranosťou použitia ustanovení procesného kódexu civilného práva (účinného do 30. júna 2016) sa zaoberal aj ústavný súd, pričom uviedol, že „Konkurzné konanie, reštrukturalizačné konanie, ako aj konanie o oddlžení sú regulárnymi súdnymi konaniami, v ktorých súd musí postupovať podľa pravidiel Občianskeho súdneho poriadku. Použitie týchto pravidiel v týchto konaniach nie je ale bezvýhradné a mechanické, ale len primerané, pričom primeranosť ich použitia treba hodnotiť vždy s ohľadom na podstatu, účel a cieľ týchto konaní. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii ako taký má niektoré osobitné procesné ustanovenia, ktoré treba, samozrejme, aplikovať vždy bez výhrad. V ostatných veciach treba následne postupovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ale len s ich primeraným využitím – teda pokiaľ to ešte zodpovedá podstate, účelu a cieľu týchto konaní. Konkurzné konania, reštrukturalizačné konania, ako aj konania o oddlžení ako také nemožno označiť za sporové konania, ale na druhej strane ani za výlučne nespоровé konania. Ide o konania *sui generis*. Z tohto dôvodu sa nedá výslovne bez ďalšieho povedať, či na to-ktoré konanie aplikovať výlučne úpravu pre sporové konania alebo pre nespоровé konania, ale treba to hodnotiť vždy samostatne s ohľadom na podstatu tej-ktorej veci.“ (II. ÚS 867/2014).

36. Stratu procesnej subjektivity právnickej osoby upravuje § 64 CSP tak, že ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

37. „Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku sporovej strany, ktorú súd obligatórne z úradnej povinnosti skúma počas celého konania. Ak je stranou sporu právnická osoba, jej zánik, spravidla výmazom z príslušného registra, spôsobuje vadu konania. Táto vada môže byť podľa okolností prípadu odstrániteľná alebo neodstrániteľná. O odstrániteľnú vadu konania ide v prípadoch, keď podľa hmotného práva zaniká právnická osoba s právnym nástupcom. O neodstrániteľnú vadu konania ide vtedy, ak právneho nástupcu podľa hmotného práva niet – v takomto prípade súd uznesením obligatórne konanie zastaví... Ak právnická osoba zaniká s právnym nástupcom, súd obligatórne vydá uznesenie o pokračovaní v konaní.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 227 – 228).

38. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaniach úpadkyne a veriteľa [REDACTED] proti uzneseniu okresného súdu č. k. 26 K 37/2014-1942 z 18. januára 2021 nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoj záver o zamietnutí návrhu sťažovateľky na vstup do konkurzného konania

primeraným spôsobom odôvodnil. Napadnuté uznesenie krajského súdu nie je zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu nemajúce oporu v zákone o konkurze a reštrukturalizácii a v Civilnom sporovom poriadku.

39. Tvrdenie sťažovateľky, že závery napadnutého uznesenia krajského súdu sú v rozpore so závermi krajského súdu, ku ktorým dospel vo svojom predchádzajúcom uznesení č. k. 4 CoKR 25/2017-853 z 25. októbra 2017 (bod 8), sa nezakladajú na pravde. V tomto smere možno prisvedčiť krajskému súdu, že v napadnutom uznesení sa neodchýlil od skutkových záverov jeho predchádzajúcich rozhodnutí vrátane toho, že pôvodná veriteľka na základe prihlášky pohľadávky nadobudla postavenie účastníka konania 27. marca 2015 (bod 11).

40. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľkou uplatnená námietka o arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu nemá opodstatnenie, a teda nezakladá porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

41. Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že odôvodnenie uznesenia krajského súdu č. k. 4 CoKR 25/2017-853 z 25. októbra 2017 obsahuje (okrem iného) vyjadrenie [REDAKOVANÉ], z ktorého vyplýva, že „... *Nakoľko spoločnosť [REDAKOVANÉ] je subjektom zahraničného práva, nemala záujem zúčastniť sa konkurzného konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 26 K 37/2014 a z uvedeného dôvodu spoločnosť [REDAKOVANÉ] ako jediný akcionár spoločnosti [REDAKOVANÉ] doručila [REDAKOVANÉ], ktorý v danom čase vykonával funkciu štatutárneho orgánu spoločnosti [REDAKOVANÉ], pokyn na uzatvorenie zmluvy o postúpení predmetnej pohľadávky voči úpadcovi... na iný subjekt. Na základe uvedeného pokynu bola dňa 10. 06. 2015 uzatvorená Zmluva o postúpení pohľadávky... Následne bol súdu doručený návrh na povolenie nového účastníka do predmetného konania – spoločnosti [REDAKOVANÉ] namiesto pôvodného veriteľa [REDAKOVANÉ].*“ . Hoci na uvedené vyjadrenie sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nereagovala, v kontexte s ním možno správanie sťažovateľky domáhajúcej sa vstupu do konkurzného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 26 K 37/2014 považovať za také, ktoré odporuje zásade „*vigilantibus iura scripta sunt*“, ktorá vo svojej podstate znamená, že práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

42. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (§ 133 ods. 1 *a contrario* zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu